

İslâmî Kimlik

الهوية الإسلامية

1430 (H.) - 2009 (M.)

İslâmî Kimlik

[الْهُويَّةُ الْإِسْلَامِيَّةُ]

**BU KİTAPÇIK HİZB-UT TAHRİR AVRUPA TARAFINDAN
YAYINLANMIŞTIR**

1430 (H.) - 2009 (M.)

“Bu kitapta bahsi geçen ve adı verilen ‘kimlik’; öz benlik ve öz karakter anlamına gelen, kişinin şahsiyetini dışa vurarak oluşturan manevî faktörlerdir. Kullanım itibarıyla yeni de olsa, İslâm Ümmeti’nin varlığını doğrudan ilgilendiren ve onu tehdit eden, bu açıdan büyük önem arz eden bir kavramdır.”

Allahu Teâlâ diyor ki:

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قُلْ اِنِّیْ هَدٰنِیْ رَبِّیْ اِلٰی صِرَاطٍ مُّسْتَقِیْمٍ

دِیْنًا قِیْمًا مِّلَّةَ اِبْرٰهِیْمَ حَنِیْفًا وَّمَا كَانَ مِنْ

الْمُشْرِکِیْنَ . قُلْ اِنَّ صَلَاتِیْ وَنُسُکِیْ

وَمَحْیَایِ وَمَمَاتِیْ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ . لَا

شَرِیْکَ لَهٗ وَبِذٰلِکَ اُْمِرْتُ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُسْلِمِیْنَ

Rahman, Rahim Allah'ın İsmiyle...

“De ki: “Rabbim gerçekten beni sırat-ı mustakîm’e (doğru yola) yöneltti, dimdik duran dine; İbrahim’in hanif (Tevhid) dinine... O, müşriklerden değildi.” De ki: “Şüphesiz benim namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allah’adır. O’nun hiçbir şeriki (ortağı) yoktur. Ben böyle emrolundum ve ben Müslüman olanların ilkiyim.”

(el-En’am 161-163)

İçindekiler

Giriş	10
Kimlik Kavramı.....	13
Belirginlik.....	15
Uyumluluk.....	24
Sebatlık.....	29
İzzetli Olmak.....	35
Bir Cemaate Mensup Olmak.....	40
Arapçanın Ehemmiyeti	47
1. Kur'an'ın Mucizevî Olması Üzerinde Durmak	49
2. Şeriat'ı Anlamak.....	51
Kimliği Muhafaza Etmek	54
Sonuç	58

Giriş

İnsanın kimliğini araması; kendinin, varlıktaki konumunun, onun var olmasının gayesinin, bir ümmete mensup olmanın, toplumda rolünün, gerek ferdî gerekse cemaatsel özellik itibarıyla onun diğerinden belirgin olmasının arayışını da kapsamaktadır. Bununla birlikte onun idrak edip, benimseyerek bağlanabileceği sabitelerinin (sabit olan fikir ve dava, benlik kriterleri) arayışını da kapsamı alanına almaktadır. Öyle ki bu sabiteler onun izzet ve övünme kaynağı olmalıdır. Ta ki onlarla yaşayabilsin, onların arkasında savaşılabilsin ve onların uğrunda ölebilsin.

Dolayısıyla bazı insanların zannettikleri gibi kimlik, nüfus cüzdanında olduğu gibi yaş, boy ve adres ile ilgili bilgilerin kaydedildiği kâğıt parçası değildir. O, hakikatte bundan daha derin ve daha ciddidir. Zira insan onunla var olduğu gibi onsuz da yok olmaktadır. O, kendisinin idrak ettiği gibi hem insan gerçeği hem de özel bir hadarata ve belli bir ümmete mensup olma meselesidir.

Hak şahadeti olan *لا إله إلا الله محمد رسول الله* (*Lailahe illAllah Muhammedun Rasulullah*)'ı kabul eden Müslüman, onun hakkında akli kanaat getiren, kalbi de ona bağlanan ve ona göre davranışı şekillenen kimsedir. Bu Müslüman öyle bir kimliğe sahiptir ki varlıkta kök salan, aslı sabit ve dalı gökte olan, Hakk *Celle Celâluhu* tarafından hak ile sabit olan, Âlemlerin Rab-

bi'nin hidayetinden beslenen, izzet ve kuvvet sahibi olandan izzetini alan, mülk sahibinin emrine uyararak kâinatta risalet davetini yapan kimliktir. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

“Allah’a davet eden, salih amel işleyen ve “Gerçekten ben Müslümanlardanım” diyenden daha iyi sözlü kimdir?”

(Fussilet 33)

Fakat şaşırtıcı olan durum, bugün bazı Müslümanların İslâm Ümmeti'nin kimlik krizinden bahsetmeleridir! Hâlbuki Allahu Teâlâ karanlıklardan aydınlığa kavuşturmak üzere bu Ümmeti İslâm Dini'yle üstün kılmış, onun varlığının gerçeğini ve gayesini aydınlatmış, doğru yolu göstermiş, uyguladığı takdirde dünyada da Ahiret'te de huzur bulacağı bir Şeriat bağışlamıştır.

Bu durumun daha şaşırtıcı olanı ise; Batılı ülkelerde bulunan bazı Müslümanların bu ülkelerde ikamet eden Müslümanlara, onların kimlik sorunlarını çözmek, İslâm Dini'ne mensup olma hakkının, oturma ve vatandaşlık hakkını veren Batılı ülkelerle vatandaşlık görevleri arasında uyum sağlayan bir kimlik ihdas etmek gerekçesiyle Avrupa ve Amerikan modeli bir İslâm'dan bahsetmeleridir! Sanki İslâm onlara göre insanın karakter yapısını/benliğini inşa etmek, onu belirlemek için yeterli değil veya kişilik meselesi uydurmayı ve çelişkileri bir araya getirmeyi kabul eden bir husustur.

Herhalde bu kesim, kimlik yapısının ayrılmayan bir birlik, uzlaşmaya gelmeyen bir tutum, değişmeyen bir sabite, bölünmeyen bir bütün, ideoloji olan İslâm'ın insanın onunla kendisini gerçekleştireceğine, ona göre kimliğini de belirleyeceğine muktedir olduğunu unuttular. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

قُلْ أُنذِرُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرُدُّ عَلَىٰ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَانَا اللَّهُ
كَالَّذِي اسْتَهْوَتْهُ الشَّيَاطِينُ فِي الْأَرْضِ حَيْرَانَ لَهُ أَصْحَابٌ يَدْعُونَهُ إِلَى الْهُدَىٰ انْتَبِهْ قُلْ
إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ وَأَمْرًا نُنسَلِمُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ

“De ki: “Yoksa Allah’tan başka bize menfaati (yararı) ve zararı olmayan şeylere mi davet edelim? Allah bizi hidayete erdirdikten sonra, şeytanların ayartarak yerde şaşkınca bıraktıkları, arkadaşlarının da; “Hidayete davet ederek, bize gel” diye kendisini çağırdığı kimse gibi topuklarımız üzerinde gerisin geri mi döndürülelim?” De ki: “Hiç şüphesiz Allah’ın yolu, asıl yoldur. Ve biz Âlemlerin Rabbine (kendimizi) teslim etmekle emrolunduk.” (el-En’am 71)

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ

“İman edenler ve imanlarına zulüm (imana ters düşenler) giydirmeyenler, işte güvenlik onlar içindir ve onlar hidayete ermişlerdir.” (el-En’am 82)

Bu onun için, özellikle hem bu kesimin hem de genellikle Müslümanların İslâm’a tâbi ve mensup olmanın ne anlama geldiğini, **İslâmî kimliğin** de ne manaya geldiğini öyle idrak etmeleri gerekir ki, nefislerine güven ve izzet verebilsin. Eğer birileri tarafından *“sen kimsin?”* diye sorulursa, o da güvenli ve alndik olarak Allahu Teâlâ’nın ona söylemesini emrettiği hususu söylemeli ve **“Gerçekten ben Müslümanlardayım.”** (Fussilet 33) demelidir.

Kimlik Kavramı

Kimlik kavramı çeşitli şekillerde tanımlanmıştır. Şöyle ki:

1. *Kişinin kendisiyle uyumlu olup başkasından farklı yapan husustur.*

2. *Kişiyi başkasından belirgin kılan husustur.*

3. *Kişinin, içsel özelliklerle başkasından belirginliğini içeren mutlak gerçeğidir.*

4. *Belli bir cemaatin kendini belirgin kılıp da gurur duyduğu müşterek hasletlerdir.*

5. *İster fert olsun, isterse cemaat olsun, toplulukların belirgin olduğunu ifade eden özellikler ve realitelerdir.*

6. *İnsanın zaman gelişiminde devam etmesi ve üzerinde bulunduğu durumda kalmasıdır.*

7. *Ferdin kendi varlığıyla beraberlik arz eden belirgin şahsiyetidir.*

8. *“Bizi başkasından belirgin kılan husus nedir?” sorusunun cevabıdır.*

9. *Bir hususun başkasıyla uyumlu olmasıdır.*

10. *Bir hususun içeriğini teşhis eden ve açık varlığını ortaya koyan gerçektir. Zira o, hem kimliğin ve hem içeriğin yani zatın ta kendisi, hem de bu kimlikle beraber gerekli olan husustur.*

Çünkü içeriğin hâsıl olduğu etkin faktörler ve özellikler olması itibarıyla onunla var olur.

Dikkat edilirse bu tanımların bir kısmı işin ferdî yönüne; içeriğe ve ferdî şahsiyetin oluşmasına dikkat etmeye veya ‘ben’lik diye ifade ettikleri hususa, diğer bir kısmı da topluluk yönünü belirgin kılıp bir cemaate veya ‘biz’lik diye ifade ettikleri hususa, başkasıyla olan bağlı olmaya ve farklılıklara dikkat etmeye veya “karşıt” diye ifade ettikleri hususa yoğunlaşmaktadır.

Doğrusu kimlik meselesi bunların hepsini kapsar. Çünkü o hem ferdî kendinin farkına varmakla alakalı, hem onun bir cemaate mensup olmayı hissetmesiyle alakalı, hem de kendinin diğeri arasındaki farklılıkların farkına varmasıyla alakalıdır.

Buna göre kimliğin içeriğini ve onunla alakalı hususları belirlemek üzere şöyle tanımlamamız mümkündür: ***“Kimlik; gerek ferdî gerekse cemaatsel olarak belirgin kılan insanın kendi içeriğinin farkına varmasıdır.”***

Yine onu oluşturan faktörlerden yola çıkarak tanımlamamız da mümkündür. Zira bu faktörler var olurlarsa kimlik de var olur, yok olurlarsa o da yok olur. Bu faktörler ise şunlardır:

- 1- *Belirginlik*
- 2- *Uyumluluk*
- 3- *Sebatlık*
- 4- *İzzetli olmak*

Belirginlik

“Belirginlik”; *ayrıcalık* anlamına gelmektedir. Bir kavim başkalaşmış ve belirgin olmuş, yani bir yöne gittikleri zaman denilmektedir. Aynı zamanda bazı eşyalarda *başkasından farklı olmak* ve *ayrışmak* anlamına da gelmektedir.

Kimliğin faktörlerinden biri olan belirginlik, insan ile alakalı olduğu için bunu inceleyip insana derin bir bakışla bakmamız gerekir. Bundan amaç ise, insanlar aralarında bulunan aynılaşma veya ayrışma, benzeşme veya farklı olma, özel veya ortak gibi yönleri tespit edip belirlemektir.

İnsana derin bir bakış ile bakıldığında görülür ki; o hem ***içgüdü*** ve hem ***uzvî ihtiyaçlara*** sahip olan bir varlıktır ki, bunları karşılamak üzere insanı bir davranış biçimi sergilemeye sevk eder. Ve de insan bu karşılamanın keyfiyetini seçme gücü olan bir akla sahiptir. Görülen o ki insan, insan olması vasfıyla içgüdü ve uzvî ihtiyaçlar konusunda diğer insan kardeşinden farklı değildir. Zira *açlık, susuzluk, korku, kutsama, mülk edinme arzusu, cinsel tatmin ve çocuk sahibi olmak*, vb. bu içgüdü ve uzvî ihtiyaçların reaksiyonlarının bütün insanlarda bulduklarını görürüz. İster siyahı veya beyazı, ister Arap’ı veya Avrupalısı, isterse Mü’mini veya ateisti olsun aralarında hiç bir fark yoktur.

Yine görülen o ki, insan diğer insan kardeşinden karşılama keyfiyetinde -yani içgüdü ve uzvî ihtiyaçları doyurmada- izle-

diği nizamda ve doyurma ile alakalı eşyalarda farklılaşıyor. Me-sela; mide açlığını gidermek üzere domuz eti bazalarına göre yasal iken, başkalarına göre yasal olmadığını, zina da bazalarına göre yasal iken, diğerlerine göre yasal olmadığını görürüz.

Dolayısıyla bütün insanların ortak oldukları içgüdü, uzvî ih-tiyaçlar ve bunlardan kaynaklanan eğilimlerde hiçbir fark bu-lunmamaktadır. Ancak insanların doyumlarını tanzim eden ni-zamlar, doyumun olduğu eşyalar hakkında davranışlar ile ilgili mefhumlar ve bunun keyfiyeti farklılıklar arz eder. Diğer bir ifadeyle; *insanlar arasında müşterek olan şey, onların üzerinde yaratıldıkları ve yaratılış -yani fitrat- itibarıyla olan hususlar-dır. Aralarında bulunan ihtilaflı husus ise; fert ve cemaat ola-rak onları belirgin kılan, olaylara ve eşyalara görüş farklılığın-dan dolayı neşet eden kazanımdır. Örneğin; mülk edinme, cinsel arzusu, kutsama, yeme ve içme ihtiyacı gibi hususlar insanlarda fitrî olup, hepsi eşit ve birbirlerinin arasında bir ayrıcalığı da yoktur. Fakat akideler, nizamlar, ölçüler, fikirler ve kültürler insanlarda kazanılmış birer hususlardır. Gerek ferdi gerekse cemaat vasfı olarak birbirlerinin arasında ayrıcalığı vardır.*

İnsanı diğer insandan belirgin kılan bir diğer husus da *ırk, renk, cinsiyet, dil ve memleket/vatan*dır. Bu beş husus her ne kadar insanda kazanılmamış ve onun seçim dairesinde olmasa da bu hususlar da insanı diğer insandan belirgin kılan şeylerdir. Zira dil bakımından Arap Farisî'den başka, ırk bakımından da Moğol Arî'den başka, renk bakımından ise siyah beyazdan baş-ka, cinsiyet ve nevi bakımından da erkek dışıden başka, memle-keket/vatan bakımından da Mısırlı Fransalıdan başkadır.

İnsanlar belirginlik ve ayrıcalıklarını, yaratılışları ve fitratla-rından almaya çalışmaktadırlar. İşte bundan dolayı beyazın si-yaha, erkeğin dişiye, Arap'ın Arap olmayana ve Arî'ye üstünlük tasladığı görülmektedir. Nitekim Fransız Filozof Ernest Renan, bu teoriyi itiraf ederek şöyle diyor:

“Efendileri ve kahramanları doğuran tek ırk, Avrupa ırkıdır. Eğer bu üstün ırkı, zencilerin ve Çinlilerin çalıştıkları ahır seviyesine düşürürsen ayaklanırlar. Bu nedenle ülkemizde her ayaklanan kahramandır. Zira o kahramanlık için yaratılmıştır.” Bunun öncesinde, ‘Kanunların Ruhu’ isimli kitabın yazarı Montesquieu da şöyle demişti:

“MaazAllah ki, simsiyah birinin vücuduna bir ruh yerleştirsin.” Bunların her ikisinden önce iblis, Âdem Aleyhi’s-Selam hakkında şöyle demişti:

أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ

“Ben ondan hayırlıyım; Sen, beni ateşten yarattın ve onu ise çamurdan yarattın.” (el-A’raf 12)

Zira o, fitrattan aldığı ayrıcalığın ve yaratılış özelliğinin kendindeki hayır kaynağı olduğunu zannetmektedir.

Ne var ki, İslâm geldikten sonra -ki Allahu Teâlâ O’nun din olmasını murat etmiştir- insanlığı hem fikrî hem de hadaratsal olarak apayrı bir seviyeye taşıyarak, yaratılış temeline dayalı veya insanın müdahil olmadığı ayrıcalık fikrini geçersiz kılmış, onlarda kazanılan ayrıcalıkları ikrar etmiş, cinsiyet, renk ve ırk gibi onların seçemedikleri hususlara rağmen üstünlüğü de bütün insanlar için genel kılmıştır. Yine bütün insanlar arasında tercih meselesi, sadece onların kazandıkları ve onların seçim dairesinin dâhilinde olan hususlar arasında belirlemiştir. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ

“Andolsun, Biz Âdemoğlu’nu yücelttik.” (el-İsra 70)

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتَقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

“Ey insanlar! Gerçekten, Biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık ve birbirinizle tanışmanız için sizi halklar ve kabi-

leler (şeklinde) kıldık. Şüphesiz, Allah katında sizin en üstün (kerim) olanınız (ırk ya da soyca değil) takvaca en ileride olanınızdır. Şüphesiz Allah Âlim'dir (bilendir), haberdardır.”

(el-Hucurat 13)

قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ

“De ki: “Hiç bilenlerle bilmeyenler müsavî (bir) olur mu? Şüphesiz, ancak akıl sahipleri (öğüt alıp) düşünürler.” (ez-

Zumer 9)

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءُ قَلِيلًا مَّا

تَتَذَكَّرُونَ

“Kör olanla (basiretle) gören müsavî (bir) olmaz; iman edip salih ameller işleyenlerle kötülük yapan da (müsavi olmaz). Ne az (öğüt alıp) düşünüyorsunuz.” (el-Ğafir 58)

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

سَوَاءٌ مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ

“Yoksa kötülükleri işleyenler, kendilerini, iman edip salih amelleri işleyenler gibi kılacağımızı mı sandılar? Hayatları ve ölümleri bir mi (olacak)? Ne kötü hüküm veriyorlar.”

(Casiye 21)

Şüphesiz insan heva ve hevesinden uzaklaşıp objektif olarak düşündüğü zaman, sahip olduğu ayrıcalığın kendi renginden, ırkından, cinsiyetinden, vatanından veya dilinden kaynaklanmadığını idrak edecektir. Çünkü üstünlük ve övünme kaynağı olan belirginlik/ayrıcalık, insanın kendisinin elde edip, kazanarak yaptığı şeylerdir.

İnsanın kendi inisiyatifi dâhilinde cereyan ederek elde ettiği hususlar, onun belli bir düşünme ve eğilim keyfiyetine sahip olmasıyla. Dolayısıyla onun eşyaları ve olayları akletmesi, onları idrak etmesi, onlar hakkında hüküm vermesi gibi hususların belli bir keyfiyete göre hâsıl olması, onu diğerinden belir-

gin kılan husustur. Yine onun bir takım eşyalara ve olaylara eğilim göstermesi, onlara meyletmesi veya onlardan alıkoyması gibi hususların belli bir keyfiyete göre hâsıl olması onu bir diğer insandan ayıran özelliktir. Diğer bir ifadeyle belirginlik, insanın zihniyetinden ve nefsiyetinden kaynaklanır. İşte bu nedenle Müslüman'ın zihniyeti ve nefsiyeti, hem Kapitalist hem de Komünist birinin zihniyetinden ve nefsiyetinden başkadır. Bunun için Müslüman ile Kapitalistin birçok hususlarda ihtilaf ettiklerini görürüz. Zira içki örneğinde olduğu gibi, onunla ilgili hüküm verme ve ona meyletme hususunda ihtilaf edip, kimi haram kılıp ondan uzak durur, kimi de yasal görüp ondan yararlanır. Yine bazı Batılı ülkeler, beyaz insanın beyazlığını üstün bir özellik kabul ederken Müslüman, beyaz bir insanın beyazlığını üstünlük olarak görmemektedir.

İnsan, fitrat ve yaratılıştan kaynaklanan belirgin özelliklerinden, iradesiyle ve kendi inisiyatifiyle cereyan etmeyen fiillerden soyutlanıp da dünya hayatı ile ilgili sırları öğrenerek, onu da hayat öncesi ve sonrasına bağlarsa, varlığını ve ondan gayeyi idrak ederek hayvan seviyesinden kendi davranışıyla yükselmek için sahip olduğu fikir ile yola çıktığı zaman, şüphesiz o kendi aklına kanaat veren, fitratına uygunluk arz eden, sükûnet ve güven veren tek bir hakikate varacaktır. O da, kendisinin beyaz, siyah, sarı ve kırmızı veya Türk, Arap, Arî, Yahudi veyahut Mısır'da, Almanya'da, Rusya'da ve Brezilya'da ikamet eden biri ile aynı olduğunu, bir yaratıcı tarafından yaratıldığını idrak edecektir. Bu yaratıcı ise Allahu Teâlâ'dır. Onu yaratmış, yeryüzünde onu *halife* kılmış ve onu bir takım emir ve yasaklar ile görevlendirmiştir. Onu da dış görünümü ile değil, imanı ve amelinden dolayı hesaba çekecektir. Ebu Hurayra'dan rivayetle Rasullullah *Sallallahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurmuştur:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى صُورِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ، وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ

“Allah sizin şeklinize ve malınıza bakmaz, O ancak kalbinize ve amellerinize bakar.”¹ Bir başka rivayet de şöyledir:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَىٰ أَجْسَامِكُمْ وَلَا إِلَىٰ صُورِكُمْ، وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَىٰ قُلُوبِكُمْ. وَأَشَارَ بِأَصَابِعِهِ إِلَىٰ صَدْرِهِ

“Allah, sizin vücudunuza ve şeklinize bakmaz, O ancak kalbinize bakar.” diyerek, parmaklarıyla göğsünü işaret etti.²

Yine Ukba b. Amir el-Cuheynî’den rivayetle Allah Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur:

النَّاسُ لَأَدَمٍ وَحَوَاءٍ كَطَفِ الصَّاعِ لَمْ يَمْلُئُوهُ، وَإِنَّ اللَّهَ لَا يَسْأَلُكُمْ عَنْ أَحْسَابِكُمْ وَلَا عَنْ أَنْسَابِكُمْ، أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اتَّقَاكُمْ

“İnsanlar, eksik olup dolduramadıkları ölçek gibi Âdem ve Havva’ya aittirler. Zira Allah sizi soyunuzdan ve dünyada kazandığınızı itibardan sorumlu tutmaz. Allah katında sizin en üstünüünüz, takvalı olanınızdır.”³

Yine Ukba’dan rivayetle, Allah Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur:

إِنَّ أَنْسَابَكُمْ هَذِهِ لَيْسَتْ بِسَبَابٍ عَلَىٰ أَحَدٍ، وَإِنَّمَا أَنْتُمْ وَلَدَ آدَمَ طِفِ الصَّاعِ لَمْ تَمْلُئُوهُ، لَيْسَ لِأَحَدٍ عَلَىٰ أَحَدٍ فَضْلٌ إِلَّا بِالذِّينِ أَوْ عَمَلٍ صَالِحٍ

“Sizin bu soylarınızın hiçbirinin üzerinde ayıbı yoktur. Fakat siz, eksik olup dolu olmayan ölçek gibi Âdem’in çocukları-sınız. Hiç kimsenin başkasının üzerinde üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak din ve salih amel ile olur.”⁴

Yine Ebi Nadra diyor ki: “Rasulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem’in bayram günlerinin ortasında yaptığı hutbeyi işitenler bana, Rasulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem’in şöyle dediğini

¹ Müslim

² Müslim

³ Ravyanî *Müsned*’inde, ibni Cerir *Cami*’inde ve ibni Sa’d *Tabakat*’ında rivayet edildi

⁴ Müsned Ahmed

anlattı: “Ey insanlar! Şüphesiz Rabbiniz birdir, babanız da birdir. Bir Arap’ın Arap olmayanın üzerinde, Arap olmayanın da Arap birinin üzerinde, kırmızının (beyazın) siyah üzerinde ve siyahın kırmızı (beyaz) üzerinde üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takvayladır.”⁵

İşte burada iki insan arasındaki belirginlik açık bir şekilde tecelli etmiştir. *Birisi; Allah’a, meleklerine, kitaplarına, rasullerine ve Ahiret Günü’ne iman eder. Yani akide ve nizam olan İslâm’a iman eder ve bundan dolayı da karanlıklardan aydınlığa kavuşur. Diğeri ise; bunların hepsini veya bazılarını inkâr eder ve bu yüzden zifirî karanlıklarda boğulur. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:*

وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً

“Onlar, kendilerinin kâfirliğe saplandıkları gibi sizin de kâfirliğe saplanmanızı istediler. Böylelikle bir olacaktınız.”

(en-Nisa 89)

أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ

“Yoksa iman eden kimse, fasık olan kimse gibi olur mu? Bunlar müsavi (eşit) olmazlar.” (es-Secde 18)

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ
لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ

“De ki: “Semaların (göklerin) ve yerin Rabbi kimdir?”
De ki: “Allah’tır.” **De ki: “Yoksa O’nu bırakıp kendilerine bile yarar da, zarar da sağlamaya güç yetiremeyen (birtakım) veliler mi edindiniz?”** **De ki: “Hiç görmeyen ile gören müsavî (eşit) olabilir mi? Veya karanlıklarla nur müsavî olabilir mi?”** (er-Ra’d 16)

⁵ Müsned Ahmed

Buna binaen, Müslümanlar için belirginlik hususunda tek faktör, İslâm'dır. Belirginleşmede İslâm'dan beslenirler ve belirginliği İslâm'la gerçekleştirirler. İslâm'daki belirginlik bütün hususlarda anlaşılır. Akidesiyle, hayata bakış açısıyla, İslâm'la ilgili felsefesiyle ve yargı değerleriyle. Zira İslâm Akidesi, aklı bir akidedir. Çünkü İslâm, laiklik gibi *orta çözüme* değil, *akla* dayalıdır. Aynı zamanda İslâm, siyasî bir akidedir. Çünkü yaratıkların dünyadaki işlerini tanzim ederek gözetir ve kendisinden, hayatın çeşitli sorunlarına çözümler sunmak üzere bir takım hükümler fıskırmaktadır. Yine bu Akide, yaratıkların Ahiret'teki işlerini gözetdiği için ruhî bir akidedir. Bu nedenle İslâm, Kapitalizme taban tabana zıttır. Zira İslâm, devleti içine alan bir din olup dünya ile Ahiret arasında gözetlenen ayrımı içermemektedir.

Füillere ve eşyalara yönelmek veya onlardan yüz çevirmekle ilgili insanın davranışını belirleyen hayat hakkında bakış açısına gelince; O, Kapitalizmde olduğu gibi menfaatçilik ve çıkarıcılık üzere değil, helal-haram esasına dayalıdır. Çünkü İslâm'a göre maslahatın belirleyicisi insan değil, Şariat'tır. İşte bu yüzden Müslüman kimse, yaptığı işlerde haram ve helâlî araştırır. Zira helal olan işi yapar, haram olanı terk eder.

İslâm'ın hayat felsefesine gelince; O, maddenin ruh ile mezc edilmesine/iç içe olmasına dayalıdır. Yani bir eyleme girerken, Allah ile alakayı idrak etmeye dayalıdır. (Zira eylem, maddeye yönelik bir davranış, Allah'la alakayı idrak etmek ise ruhtur). Bu durumda insan uzvî ihtiyaçlarını ve içgüdülerini Allah'ın emir ve yasaklarına göre karşılar. Yani bu karşılama/tatmin; insanlardan değil de Allah'tan gelen nizama göredir. Bu ise maddenin ruhtan ayrılması ve dinin hayatta olan rolünün inkâr edilmesine dayalı olan laiklik ve Kapitalizm felsefesine taban tabana zıttır.

Kıymetlere gelince; Kıymetler, fiillere veya eylemlere girişmede kastedilen gayelerdir. Kapitalizme göre bunların hepsi, maddî kıymete dayalıdır. Maddî kıymet ise, tek ve esasî kıymettir, diğer kıymetler ise esasî olmayıp nispidirler. Onlara bazen itibar edilir, bazen de itibar edilmez. Ancak İslâm'a göre ise bu kıymetler, nispi değil, hakikî olup dört tanedir:

1- Maddî kıymet

2- Ruhî kıymet

3- Ahlâkî kıymet

4- İnsanî kıymet

İslâm, insanın bu kıymetleri, aralarında tercih yapmaksızın gerçekleştirmesini emretmiştir. Zira Müslüman'ın eylemlerinden hangisinin insanî, hangisinin maddî, hangisinin ruhî ve hangisinin ahlâkî olduğu kendiliğinden anlaşılır.

Bütün bu itibarlardan dolayı İslâm, akidesi ve nizamları ile belirgin bir ideolojidir. Mü'minin zihniyetini, nefsiyetini ve davranışını belirgin kılan esas da O'dur.

Uyumluluk

“Uyumluluk”tan kasıt; iki husus arasında uyumu ve uygunluğu sağlamak üzere mutabıklıktır. Ayrıca bu kavram, bir hususun, gerçeği üzerinde olduğunu göstermektir. Ancak kimlik faktörlerinden biri olan uyumluluk, her iki mana için de kullanılır.

Bunun birinci manası; kimliğinin birinci unsuru olan belirginlik ile ilgilidir. Bu da insanın şahsiyetini oluşturan faktörler arasında süreklilik arz eden mutabakat ve uyumluluk ile örnekleşir. Zira insan şahsiyeti, zihniyet (eşyaları akletme yöntemi/metodu) ve nefsiyetten (içgüdüleri tatmin etme ve uzvî ihtiyaçları doyurma keyfiyeti) oluşur. Bu da ancak insanın benimsediği fikrî kaidenin; düşünmesinde ve temayüllerinde daima esas olarak alınmasıyla olur. Öyle ki; insanın eşyaları akletmesinde ve onlara meyletmesindeki yönleri bir olmalıdır ki, her zamanda ve her zeminde riayet edilsin.

İslâm Akidesi’ne iman eden bir Müslüman, zihniyeti ve nefsiyetinde İslâm’dan başkasına razı olmaz. Fikirlerin kurulmasında O’nu tek kaide olarak alır. Bu esasa göre mefhumlar oluşturulur ve doyumlar ölçülür. Müslüman, bu kaideyi her türlü şartlarda canlandırarak hazır tutar, eşyalar hakkında hüküm vermede ve onlara eğilim göstermede sadece ona başvurur, ondan asla vazgeçmez, başkasını hakem kılmaz veyahut geçici olan dünyevî bir zevk ve tat karşısında ondan ayrılmaz. Rasulullah *Sallallahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurmuştur:

إِذَا رَأَى الرَّجُلُ حَرَجَ مِنْهُ الْإِيمَانُ كَانَ عَلَيْهِ كَالظَّلَّةِ، فَإِذَا انْقَلَعَ رَجَعَ إِلَيْهِ الْإِيمَانُ

“Bir adam zina ettiğinde ondan iman çıkar (ayrılır). O onun üzerinde bir gölge gibidir. Eğer ondan (zinadan) vazgeçerse, iman da ona geri gelir.”⁶

Yine Allah Rasulü *SallAllahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurmuştur:

لَا يَزْنِي الرَّانِي حِينَ يَزْنِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ. وَلَا يَسْرِقُ السَّارِقُ حِينَ يَسْرِقُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ.
وَلَا يَشْرَبُ الْخَمْرَ حِينَ يَشْرِبُهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ. وَلَا يَنْتَهَبُ نَهْبَةً دَاتَ شَرَفٍ، يَرْفَعُ النَّاسَ
إِلَيْهِ فِيهَا أَبْصَارَهُمْ، حِينَ يَنْتَهَبُهَا، وَهُوَ مُؤْمِنٌ.

“Zina eden kişi, Mü'min iken zina etmez. Hırsızlık yapan kişi de Mü'min iken hırsızlık yapmaz. İçki içen kişi de Mü'min iken şarap içmez; insanların, onun yüzünden gözlemini kendine kaldıracakları kadar nazarlarında kıymetli olan bir şeyi Mü'min olarak yağmalamaz.”⁷

Bu iki hadiste işaret edilen mana; imanın bütünüdür değil, kâmil imanın eksik olmasıdır. Bu da Nebi *SallAllahu Aleyhi ve Sellem*'in, zikrettiğimiz, zihniyet ile nefsiyet arasında uyumun gerekliliğinin her zamanda ve her zeminde bulunmasına dair bir işaretidir. Çünkü haram işleyen Müslüman, faiz ile alışı-veriş yapmakla, zina yapmakla, hırsızlık yapmakla, yalan söylemekle, vb. işleri yerine getirmekle gerçekte İslâm Akidesi'ni inkâr etmiş olmaz. O sadece, kendi eğiliminde başkasını hakem kılmış ve yaptığı amelde başkasından bir mefhum almıştır. Bu, sanki o an imandan ayrılmış sayılır.

Uyumluluğun ikinci manası; yani bir hususun gerçeği üzerinde olduğunu gösterme, konusuna gelince; Müslüman, hayatında İslâm ile örneklesir. Yani onun, amelinin ilmiyle, fiillerinin sözleriyle ve görünüşün içiyle bir olmasıdır. Dolayısıyla

⁶ Ebu Davud Ebu Hurayra'dan rivayet etti

⁷ Buharî, Muttefekun Aleyh Ebu Hurayra'dan rivayet edildi.

onun zatı, sadece sözlü olarak değil, fiilî olarak gerçekleştirir, kendi fikrini zihninin içinde hapsedmez, aksine onlarla vakıada yaşar. Böylece ister Dar-ul İslâm'da, isterse Dar-ul küfürde bulunsun, İslâm onun hal ve hareketlerinde belirir ve davranışlarında örnekleşir. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَعْمَلُونَ. كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَعْمَلُونَ

“Ey iman edenler, yapmayacağımız şeyi neden söylersiniz? Yapmayacağınız şeyi söylemeniz, Allah katında bir gazab bakımından büyüdü.” (es-Saf 2-3)

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ

“Şüphesiz “Bizim Rabbimiz Allah’tır!” deyip sonra istikamet üzere olanlara melekler iner, (ve derler ki:) “Korkmayın ve hüznü kapılmayın ve size vaat olunan Cennetle sevinin.” (Fussilet 30)

Mü'minlerin anası Aişe *RadiyAllahu Anha*, Nebi *SallAllahu Aleyhi ve Sellem*'in ahlâkını şöyle nitelendirdi:

كان خلقه القرآن

“Onun ahlâkı Kur’an idi.”⁸

İslâm'a iman etmek, temennilerle olmayıp dille söylemek ve rükünlerde amel etmekle olup, sadece kalbin ikrar ettiği ve amelin tasdik ettiğine göredir. O halde Müslümanların onu hayat ortamında yaşamaları gerekir. Bu nedenle onların Allahu Teâlâ'ya, O'nun teşri ettiği/gösterdiği şekilde ibadet etmeleri gerekir. Çünkü onların mensup oldukları İslâm, bir ibadettir. Yine onlar, Müslümanlara ve gayrimüslimlere davayı taşımalıdır. Çünkü onların mensup oldukları İslâm, bir risalettir. On-

⁸ Ahmed, Müsned'te rivayet etti

lar hak sözü söylemek, sömürgecilerin planlarını deşifre etmek, yöneticileri muhasebe etmek ve ajanları açığa vurmak suretiyle siyâsî olarak mücadele etmelidirler. Çünkü onların mensup oldukları İslâm, bir siyasettir. Onlar Hilâfet’i ikame etmek için çalışanlarla beraber çalışmalıdırlar. Çünkü onların mensup oldukları İslâm, bir devlettir. Doğru söylemeye, vefalı olmaya ve emanete riayet etmeye bağlı kalıp yalan söylemek, aldatmak ve gaddarlıktan alıkoymaları gerekir. Çünkü mensup oldukları İslâm, bir ahlâktır. Diğer bir ifadeyle, onların İslâm’ın bütününi yaşamaları gerekir. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

قُلْ إِنِّي هَدَانِي رَبِّي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قِيمًا مَلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ. قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ

“De ki: “Rabbim gerçekten beni müstakim olan yola hidayete erdirdi, dimdik duran bir dine; İbrahim’in hanif (Tevhid) dinine... O, müşriklerden değildi.” De ki: “Şüphesiz benim namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm Âlemlerin Rabbi olan Allah’ındır. O’nun hiçbir şeriki yoktur. Ben böyle emrolundum ve ben Müslüman olanların ilkiyim.” (el-En’am 161-163)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ

“Ey iman edenler, hepiniz topluca İslâm’a girin ve şeytanın adımlarını izlemeyin. Çünkü o, size apaçık bir düşmandır.” (el-Bakara 208) Bu ayetin tefsirinde İmam-ı Tâberî şunları söylüyor:

“Bu konu ile ilgili bende sözün doğrusu, yüce Allah’ın iman edenlerin İslâm’ın bütün şeriatlarıyla amel etmelerini emretmesi, sözüdür. Zira الَّذِينَ آمَنُوا “iman edenler” sözüne; Muhammed Sallallahu Aleyhi ve Sellem’e ve getirdiği şeylere tasdik eden-

ler, ondan önceki Nebiler ve Rasuller ve onların getirdiklerini tasdik edenler de girmektedirler. Fakat Allahu Teâlâ her iki grubu İslâm Şeriati'na ve onun hudutlarına göre amel etmelerini, kıldığı farzları muhafaza etmelerini emredip onları kaybetmelerini de nehyetmiştir. Dolayısıyla ayet imanla alakalı her şeyi kapsayan genel bir ayettir.”

Sebatlık

Kimliğin gerçekleşmesi için *belirginliğin* ve *uyumluluğun* bulunmaları yeterli değildir. Onda mutlaka *devamlı olmak, istikrarlı olmak ve onu sürdürmek* yani **sebat etmek** gerekir.

“**Sebat etmek**”; *ısrarlı olmak, devamlı olmak, azmetmek ve ısrar etmek* gibi manalar içerse de hareket etmeye karşı değildir. Ayrıca o; *donmak, uyuşmak, hareketsiz olmak ve durgun olmak veya içtihat etmeyi, yenilemeyi, icat ediciliği, yeni fikir meydana getirmeyi ve yükselmeye doğru gitmeyi terk etmek* anlamına da gelmez. Ancak o, *fikirle kazanılan belirginlik hususları üzerine istikrarlı olmak, onları taşımaya devam etmek ve onları korumak* anlamına gelir.

Müslüman'ın kendi kimliğini oluşturan faktörleri tanımlayabilmesi için, ister asıl ister fûru' olsun, ister akide isterse nizam olsun, zaman ve mekân ne kadar değişirse değişsin, sıkıntılara ve pazarlıklara ne kadar maruz kalırsa kalsın, İslâm üzere sebat etmesi gerekir. Zira Nebi *SallAllahu Aleyhi ve Sellem* birçok eziyet ve meşakatlere maruz kalmasına rağmen, hepsine katlanıp sabretti. Yine O, bir takım pazarlıklar ve tekliflere karşı maruz kaldığı halde bunların hepsini reddetti, sabretti ve şöyle dedi:

والله لو وضعوا الشمس في يميني والقمر في يساري على أن أترك هذا الأمر حتى يظهره الله أو أهلك فيه ماتركته

“Yemin olsun Allah’a, bu davayı terk etmek uğruna eğer güneşi sağ elime ayı da sol elime koysalar ya Allah onu (İslâm’ı) muzaffer kılincaya ya da ben helak oluncaya kadar asla vazgeçmem.”⁹

Sahabeler *RadiyAllahu Anhum* da Habeşistan’da Kurayş heyeti onları geri almak için gittiklerinde, büyük bir sıkıntıya maruz kaldılar. Necaşi, Meryem oğlu İsa *Aleyhi’s-Selam* hakkında İslâm’ın görüşünü sorunca, onlar şöyle dediler:

“Biz O’nun hakkında ne olursa olsun, Allahu Teâlâ’nın buyruğu ve Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem Efendimiz’in getirdiği gibi deriz.”¹⁰

Onlar dinleri üzerine sebat ettiler, değiştirmediler, ikiyüzlülük yapmadılar, akıbetlerini düşünmediler ve Allahu Teâlâ’yı hakkı söyleyerek razı ettiler. Allah da onlardan hem razı oldu, hem de onları razı etti.

Sebat etmek; *İslâm kimliğini oluşturan faktörlerden biri olan İslâm Akidesi’ne, çözümlerine, ölçülerine, mefhumlarına ve değerlerine kanaat etmenin devamlı olması, onun üzerinde değiştirmeden, tahrif etmeden ve şüphe duymadan istikrarlı olmak, demektir. Mananın bu yönüyle, anlayış, ilim, idrak ve iman sebatlığı demektir. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:*

وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَا جَا

“Sana gelen hakkı bırakıp onların hevalarına (arzularına) uyma. Sizden her biriniz için bir şariat ve bir yol kıldık.” (el-Maide 48)

وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ

⁹ İbni Hişam Siyeri

¹⁰ Bu kıssayı Ahmed Müsned’inde tahrir etti

“Ve onların hevalarına (arzularına) uyma. Allah’ın sana indirdiklerinin bir kısmından bile (olsa) seni şaşırtmak için çalışmalarından sakın.” (el-Maide 49)

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رَجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ

“Ama zulmedenler, kendilerine söylenen sözü bir başkasıyla (sözle) değiştirdiler. Biz de o zalimlerin yaptıkları bozgunculuğa karşılık, üzerlerine semadan (gökten) iğrenç bir azap indirdik.” (el-Bakara 59)

وَإِذَا تَنَكَّلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا إِنَّتِ بُرْءَانٍ غَيْرِ هَذَا أَوْ بَدَّلَهُ فُلٌ مَّا يَكُونُ لِي أُنَبِّئُهُ مَن تَلْقَاءُ مِنْ نَفْسِي إِنَّ أَتْبَعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ إِنِّي أَخَافُ إِنَّ عَصِيَّتَ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ

“Onlara ayetlerimiz delilleriyle okunduğunda, Bizimle karşılaşmayı ummayanlar derler ki: “Bundan başka bir Kur’an getir veya onu değiştir.” De ki: “Benim onu kendi nefsimin bir öngörmesi olarak değiştirmem benim için olacak şey değildir. Ben, yalnızca bana vahyolunana uyarım. Eğer Rabbime isyan edersem, gerçekten ben, büyük günün azabından korkarım.” (Yunus 15)

Ayrıca sebat etmek, İslâm’ın yaşam tarzı üzerinde istikrarlı olmak ve İslâm’ı hayatta sürekli olarak tatbik etmektir. Bu da helal ve haramı bütün hallerde, zamanlarda ve zeminlerde amelilerin ölçüsü kılmakla olur. Tanımın bu yönüyle de *amel, davranış ve tatbik sebatlılığı* demektir. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

“Sonra Biz, seni de bu emirden bir şeriat üzerine kıldık; öyleyse sen ona uy ve bilmeyenlerin hevalarına (arzularına) uyma.” (Casiye 18)

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَن يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا

“Mü’minlerden öyle adamlar vardır ki, Allah ile yaptıkları ahide sadakat gösterdiler; böylece onlardan kimi bunun uğrunda canını vermiştir, kimi de (ecelini) beklemektedir ve onlar hiçbir şekilde verdikleri sözü değiştirmediler.” (el-Ahzab

23)

İki Şeyh (Buharî ve Muslim), Ebu Hazım’ın şöyle dediğini tahrir ettiler:

*“Sehl’in şöyle dediğini işittim: Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem’in şöyle dediğini duydum: **“Havuzda sizin şefaatiniz benim. Kim ona ulaşırsa ondan içer, kim de ondan içerse asla susuz kalmaz. Öyle insanlar bana gelecek ki, ben onları tanırım, onlar da beni tanırlar. Fakat ondan sonra ikimizin arası engellenecek.”** Ebu Hazım şöyle dedi: **“Ben bu hadisi onlara anlatırken, en-Nu’man b. Ebi Ayyaş duydu ve dedi ki: **“Sehl’in böyle dediğini işittin mi?”** Dedi ki: **“Evet.”** Bunun üzerine şöyle dedi: **“Ben de Ebu Said el-Hudrî’nin şöyle ekleyerek dediğini işittim: **“Onlar bendendir.”** Denilecek ki: **“Sen senden sonra neler yaptıklarını bilmezsin.”** Bunun üzerine ben de şöyle derim: **“Kim benden sonra değiştirirse vay haline, vay haline!”**”*****

Dolayısıyla kimliğin gerçekleşmesi için sebat etmek kaçınılmazdır. Çünkü o, belirginlik özelliklerine ilişkin kökleşen bir kanaate, ona ilişkin bir bilincin var olmasına ve ona bağlanmada azimli ve ısrarlı olmaya delalet eder. İşte bu yüzden sebat etmek, güçlü Mü’minlerin sıfatlarından. Onlar ki, iman kalplerinde yerleşti, göğüslerinde pekişti; onlar da damarlarda akan kan gibi aktı. Şüpheli durumlar, onları fitneye maruz bırakmaz, karşıtlar da onları sarsmaz. Bu nedenle sebat etmemek, kimliği olmayan zayıf kimselerin özelliklerindedir. Kimi kişiler, **وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْزِبُ اللَّهُ عَىٰ حَرْفٍ فَاِنْ اَصَابَهُ خَيْرٌ اطمأنَّ بِهِ وَاِنْ اَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انقلب**

“Kimi insanlar, Allah’a bir ucundan ibadet eder, eğer kendisine bir hayır dokunursa, bununla tatmin olur ve eğer kendisine bir fitne isabet edecek olursa yüzü üstü dönüverir. O, dünyayı kaybetmiştir, Ahiret’i de. İşte bu, apaçık bir kayıptır.” (el-Hac 11) kabilindedir. Kimi de ‘İmma’ (herkese evet der, insanlar neyse onlara uyar) her anırana tâbi olur. Onun üzerinde sebat edecek ne bir görüşü vardır, ne de kendisine davet edecek bir tutumu. Kimi de yapamayacağı bir işin altına girdi ki, hem kendine hem başkasına meşakkat etti. Ne zaman ki sınıandı, işte o an yolun ortasında duruverdi; ne geriye dönebilir, ne de yoluna devam edebilir. Tıpkı kökü kurumuş içi boş buğday başağına benzer, yolda ne mesafe kat edebilir, ne de dayanıklı kalabilir. Kimi de, ne bunlara ne şunlara... İkisinin arasında kalıp tereddüt eden münafıklar gibidir. Muslim, ibni Ömer’in Rasulullah *Sallallahu Aleyhi ve Sellem*’in şöyle buyurduğunu tahrir etmiştir:

مَثَلُ الْمُنَافِقِ كَمَثَلِ الشَّاةِ الْعَائِرَةِ بَيْنَ الْغَنَمَيْنِ. تَعْبُرُ إِلَى هَذِهِ مَرَّةً، وَإِلَى هَذِهِ مَرَّةً

“Münafık kimsenin misali, iki davar arasında otlanan bir keçiye benzer. Bazen buraya, bazen de şuraya dönüp otlanır.” Neseî de buna şöyle ekledi:

لَا تَذَرِي أَيَّهَا تَتَّبِعُ

“Hangisine uyacağını bilemez.”

Bunun için, bir husus üzere ölüme kadar devam etmek, anlamına gelen sebat etmek, kimlik faktörlerinden en önemlisidir. Zira Allahu Teâlâ bunu teyit ederek şöyle buyurmuştur:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

“Ey iman edenler, Allah’a takvalı olun; bu takva, hakıyla olsun ve siz ancak Müslümanlar olarak ölün.” (Âl-i İmrân

Ayrıca Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem de onu şu sözleriyle teyit etmiştir:

إِنَّ الْعَبْدَ لَيَعْمَلُ فِيمَا يَرَى النَّاسَ عَمَلُ أَهْلِ الْجَنَّةِ وَإِنَّهُ لَمَنْ أَهْلُ النَّارِ، وَيَعْمَلُ فِيمَا يَرَى النَّاسَ عَمَلُ أَهْلِ النَّارِ وَهُوَ مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ، وَإِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِخَوَاتِيمِهَا

“İnsanlar, bir kulun Cennet ehlinin amelini işlediğini zannederler oysa o, Cehennem ehlidir. Yine insanlar kulun Cehennem ehlinin bir amelini işlediğini zanneder, fakat o, Cennet ehlidir. Zira ameller, sonuçlarına göredir.”¹¹

¹¹ Buharî, Sehl b. Saad el-Saidî'den rivayet etti

İzzetli Olmak

“*İzzet*”in sözlük manası; *güçlü olmak, şiddetli olmak, galip gelmek, üstün gelmek ve imtina etmek (kendisine bir kimsenin galip gelememesi)*. Mesela; “*bir kişi falanca kişiyle izzetli oldu*” denilince; *kendini onunla aziz kıldı, güçlü buldu veya şerefli oldu* manası kastedilir.

Bunun aslı ise; insan, eksik olduğu ve sınırlılık duygusunu devamlı hissettiği için içgüdüsel olarak gücü ve nusreti elde etmek için yüce bir güce meyleder. Bu gücü, güçlenmek ve korunmak için kaynak edinir ve o, kendisine mensup olmaktan dolayı şeref duyduğu bir onur kaynağı olur. İşte buna *izzetli olmak* denir.

Şüphesiz güç, galip ve üstün olmanın tek kaynağı, Allahu Teâlâ’dır. İşte bundan dolayı Allah’ın sıfatlarından ve Esmâ-ul-Husnâlardan biri de *aziz olan, her şeye galip olan, hiç bir şey ona galip gelemeyen ve imtina eden* anlamına gelen ‘*el-Aziz*’ ve *dilediği kullarına izzeti veren* anlamına gelen ‘*el-Mu’iz*’dir. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا

“**Kim izzeti istiyorsa, artık bütün izzet Allah’ındır.**” (el-

Fatır 10)

الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَيْنَعُونَٰ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةُ فَإِنَّ الْعِزَّةَ

لِلَّهِ جَمِيعًا

“Onlar, Mü’minleri bırakıp kâfirleri dost edinirler. Kuvvet ve onuru (izzeti) onların yanında mı arıyorlar? Şüphesiz, bütün izzet (kuvvet ve onur) Allah’ındır.” (en-Nisa 139)

وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ

“Oysa izzet (güç, onur ve üstünlük), Allah’ın, O’nun Rasulu’nun ve Mü’minlerindir. Ancak münafıklar bilmiyorlar.” (el-Munafikûn 8)

Bu nedenle Müslüman kimse o kimse ki, izzeti, gücü, yardımını ve nusreti Allah’tan başkasından ummayan kimsedir. Zira Allah’la izzetli olmak, hakiki, devamlı ve bakidir. Ancak kendisinden başkasıyla övünmek/izzetli olmak, zilletir.

Bir yere mensup olmaktan şeref duymak, onunla iftihar etmek ve övünmek anlamına gelen izzetli olmaya gelince; İslâm, insanların insanlarla, milliyetleriyle, ırklarıyla, vatanlarıyla veya başkasıyla güç bulup övünmesini geçersiz kılıp bunu sadece İslâm’a hasretmiştir. Çünkü üstünlük ve hayırlı olmak ancak imandır, başkası değil. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ

“Yoksa iman eden kimse, fasık olan gibi olur mu? Bunlar müsavî olmazlar.” (es-Secde 18)

أَفَمَنْ يُلْقَى فِي النَّارِ خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ

“Yoksa ateşin içine atılan mı daha hayırlıdır, Kıyamet Günü’ne güvenle gelen mi?” (Fussilet 40)

Cundub b. Abdullah el-Becelî’den, Rasulullah *Sallallahu Aleyhi ve Sellem*’ın şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

مَنْ قُتِلَ تَحْتَ رَايَةٍ عَمِيَّةٍ، يَدْعُو عَصَبِيَّةً، أَوْ يَنْصُرُ عَصَبِيَّةً، فَقَتْلُهُ جَاهِلِيَّةٌ

“Kim körlük bayrağı altında asabiyete (milliyete taassuba/milliyetçiliğe/kavmiyetçiliğe) davet eder veya ona yardım ederse, onun katli (ölümü) cahiliye katlidir.”¹²

Cubeyir b. Mut'im'den, Rasulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

لَيْسَ مِنَّا مَنْ دَعَا إِلَىٰ عَصَبِيَّةٍ، وَلَيْسَ مِنَّا مَنْ قَاتَلَ عَلَىٰ عَصَبِيَّةٍ، وَلَيْسَ مِنَّا مَنْ مَاتَ عَلَىٰ عَصَبِيَّةٍ

“Asabiyete davet eden bizden değildir. Asabiyet uğruna savaşan da bizden değildir. Asabiyet üzerine ölen kimse de bizden değildir.”¹³

Ebu Malik el-Eş'arî'den, Rasulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

...ومن دعا دعوى الجاهلية فهو جئاء جهنم. قال رجل: يا رسول الله وإن صام وصلى؟ قال: نعم، وإن صام وصلى، ولكن تسموا باسم الله الذي سماكم عباد الله المسلمين المؤمنين

“...Kim de cahiliye daveti olan milliyetçiliğe davet ederse o, Cehennem odunudur.” Orada bulunan bir adam dedi ki: **“Ey Allah'ın Rasulü! Oruç da tutsa ve namaz da kılsa da mı?”** **“Evet, oruç da tutsa ve namaz da kılsa. Ancak siz, sizi “Allah'ın kulları”, “Müslümanlar” ve “Mü'minler” diye isimlendiren Allah'ın adlandırmasıyla isimlenin.”**¹⁴

Yine Ebu Hurayra'dan, Rasulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

قد أذهب الله عنكم عيبة الجاهلية وفخرها بالآباء، مؤمن تقي، وفاجر شقي، والناس بنو آدم وآدم من تراب

¹² Muslim

¹³ Ebu Davud

¹⁴ Ahmed Müsned'de rivayet etti.

“Allah cahiliye tortuları ve ondan olan babalarla övünmeyi sizin üzerinizden kaldırmıştır. (Kişi) ya muttaki (takvalı) bir Mü'min ya da betbaht bir facirdir. İnsanlar, Âdem oğullarıdır. Âdem ise topraktır.”¹⁵

Ubey'den, Rasulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

من تعزى بعزاء الجاهلية -أي افتخر بأبيه ونسبه- فأعضوه بهن أبيه ولا تكنوا

“Kim cahiliyye kuruntusuyla -yani babası ve soyuyla- övünürse, ona babasının zekerini ısırttı ve kinaye etmeyin, açıkça söyleyin.”¹⁶

Tarık b. Şihab'tan şöyle dediği rivayet edilmiştir:

“Ömer b. Hattab Şam'a geldiğinde bir su çukuruyla karşılaştı. Ömer devesinin üzerinden indi, ayakkabısını/mesini çıkardı ve devesinin yularını tutup su çukuruna daldı. Bunu gören Ebu Ubeyde b. el-Cerrah ona şöyle dedi: “Ya Emir el-Mü'minîn! Buranın halkına göre çok büyük bir iş işledin. Mesini çıkardın, deveni öne aldın ve su çukuruna daldın.” Ravi dedi ki: “Ömer yumruğunu sıkıp Ebu Ubeyde'nin göğsüne doğru yöneltti ve şöyle dedi: “Ah! Ya Eba Ubeyde senden başkası bunu söyleseydi! Siz insanların en azı idiniz fakat Allahu Teâlâ sizi İslâm'la izzetli kıldı. Ne zaman ondan başkasıyla izzeti ararsanız, Allah sizi zillete düşürür.”¹⁷

Selman-ı Farisî de şiirinde şöyle diyor:

“İslâm benim babam, ondan başka yok bir babam da,
Onlar, Kays veya Tamim'le¹⁸ övünseler de.

¹⁵ Tirmizî rivayet etti

¹⁶ Neseî, Sünen el-Kübra'dan rivayet etti

¹⁷ el-Hâkim Mustedrak'te ve Beyhakî eş-Şuab'ta rivayet ettiler

¹⁸ Kays ve Temim Araplarda soylarıyla meşhur kabilelerdendir. Mütercim

Şüphesiz Akidesi hak, Nizamı adaletli ve Risaleti rahmet olan bir Dinle Müslüman'ın övünmesi ve iftihar etmesinden daha tabii ne olabilir ki?! Zira O'na mensup olmaktan çekinmez, O'nun hükümlerini indirdiği gibi beyan eder ve mefhumlarını da geldiği gibi açıklar. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

كِتَابٌ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَلَا يَكُن فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِّنْهُ لِتُنذِرَ بِهِ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ

“Bu Kitap, onunla inzar etmen ve Mü'minlere hatırlatma olsun diye sana indirildi. Öyleyse bundan dolayı göğsünde bir sıkıntı olmasın.” (el-A'raf 2)

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضَ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَضَائِقٌ بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ كِتَابٌ أَوْ جَاءَ مَعَهُ مَلَكٌ إِنَّمَا أَنْتَ نَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

“Şimdi onların, “Keşke ona bir hazine indirilmiş veya onunla bir melek gelmiş olsaydı?” demeleri dolayısıyla göğsün daralıp sana vahyolunanlardan bir kısmını terk mi edeceksin? Sen yalnızca bir uyarıcısın ve Allah her şeye vekildir.” (Hud 12)

Ne zaman Müslüman kişi bunu yapıp da kendi diniyle övünürse ve izzetli olmaya çalışırsa işte o zaman gerçek manada kimlik sahibi olur.

Bir Cemaate Mensup Olmak

İnsan hem fert hem de nevî olarak, var olabilmek için bir cemaat içinde yaşamaya yönelir. Bundan dolayı “*insan tabiatıyla toplumsaldır*’ denilmiştir. Yani *insan topluluğundan uzak yaşayamaz*, demektir.

İslâm da, bu fitrî yönelişi/eğilimi ikrar etmiş, cemaate bağlanmayı ve insanlara karışmayı teşvik etmiştir. en-Nu'man b. Beşir, Rasulullah *SallAllahu Aleyhi ve Sellem*'in şöyle buyurduğunu rivayet etti:

الجماعة رحمة، والفرقة عذاب

“Cemaat rahmettir, ayrılık (yalnızlık) ise azaptır.”¹⁹

Ömer *RadiyAllahu Anh*'den Nebi *SallAllahu Aleyhi ve Sellem*'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

...عليكم بالجماعة وإياكم والفرقة فإن الشيطان مع الواحد وهو من الإثنين أبعد،

من أراد بحبوبة الجنة فليأزم الجماعة

“...Cemaate bağlanın ve ayrılıktan sakının. Şüphesiz ki şeytan tek kişiye (vesvese vererek) yakın olduğu kadar iki kişiden uzaktır. Kim Cennetin ferahlığını isterse cemaate bağlansın.”²⁰

¹⁹ Ahmed, Müsned'de rivayet etti

²⁰ Tirmizî, Sünen'de rivayet etti

İbni Ömer'den, Rasulullah *SallAllahu Aleyhi ve Sellem*'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

المؤمن الذي يخالط الناس ويصبر على أذاهم، أعظم أجرا من المؤمن الذي لا يخالط الناس ولا يصبر على أذاهم

“İnsanlara karışıp onların eziyetlerine tahammül gösterip sabreden Mü'minin ecri, insanlara karışmayıp onların eziyetlerine tahammül göstermeyip de sabretmeyen Mü'minin ecriden daha büyüktür.”²¹

Ebi'd-Derda, Rasulullah *SallAllahu Aleyhi ve Sellem*'den şöyle işittiğini rivayet etmiştir:

...فعليك بالجماعة فإنما يأكل الذئب القاصية

“... Muhakkak cemaate bağlan. Zira kurt, sürüden uzak olanı yer.”²²

Buna göre, bir insanın herhangi bir cemaate mensup olup onunla beraber ve onun içinde yaşamını sürdürmesi, içgüdünün bir reaksiyonu olduğu gibi Şari'in taleplerindedir.

Ancak insan topluluğu çok ve çeşitli olup onlara soyut olarak mensup olmak, içgüdünün mutlak olarak talebini gerçekleştirdiği için Şari' bu hususla bizzat ilgilenmiştir. Bir cemaate mensup olmayı talep etmekle yetinmeyip Müslüman'ın mensup olması gereken cemaatin türünü kapalı bırakmamıştır. Aksine onu detaylı olarak beyan etmiş ve onu şüpheye yer vermeyecek şekilde açık olarak belirlemiştir. Bu nedenle Müslüman'ın tek bir cemaate mensup olup tâbi olmasını zorunlu kılmıştır ki o, Müslümanlar cemaati olan İslâm Ümmeti'dir.

Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

²¹ İbni Mace, Sünen'de rivayet etti

²² Ebu Davud, Sünen'de rivayet etti

“Mü’minler ancak kardeşirler.” (el-Hucurat 10)

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا

“Allah’ın ipine hepiniz sımsıkı sarılın. Dağılıp ayrılmayın. Ve Allah’ın sizin üzerinizdeki nimetini hatırlayın. Hani siz düşmanlar idiniz. O, kalplerinizin arasını ısındırdı ve siz O’nun nimetiyle kardeş oldunuz.” (Âl-i İmran 103)

en-Nu’mân b. Beşir’den, Rasulullah *SallAllahu Aleyhi ve Sellem*’in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

مثل المؤمنين في توادهم، وتراحمهم، وتعاطفهم، مثل الجسد إذا اشتكى منه عضو تداعى له سائر الجسد بالسهر والحمى

“Mü’minlerin birbirlerine gösterdikleri sevgi, merhamet ve şefkat bir vücuda benzer. Onun bir azası rahatsızlık duyduğu zaman bütün vücut rahatsızlığı duyar ve uykusuz kalır.”²³

Ebu Musa’dan, Nebi *SallAllahu Aleyhi ve Sellem*’in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

المؤمن للمؤمن كالبنیان يشد بعضه بعضا -وشبك بين أصابعه-

“Mü’minin diğer bir Mü’mine olan konumu, bina gibidir. Birbirlerine kenetlenir -ve Rasulullah bunu göstermek için parmaklarını birbirlerine geçirdi-.”²⁴

Yine Ebu Hurayra’dan, Rasulullah *SallAllahu Aleyhi ve Sellem*’in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

لا تحاسدوا، ولا تتاجشوا، ولا تباغضوا، ولا تدابروا، ولا يبيع بعضكم على بيع بعض، وكونوا عباد الله إخوانا. المسلم أخو المسلم، لا يظلمه ولا يخذله، ولا يحقره

“Birbirinize haset etmeyin, çekişmeyin, buğz etmeyin, yüz çevirmeyin, birbirinizin alış-verişini bozmayın ve Allah’ın kul-

²³ Muttefekun aleyh

²⁴ Muttefekun aleyh

ları olan kardeşler olun. Müslüman Müslüman'ın kardeşidir. Ona zulmetmez, hıyanet etmez ve onu tahkir etmez (onu alçaltmaz)."²⁵

Abdullah'tan Rasulullah *Sallallahu Aleyhi ve Sellem*'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

لا يحل دم امرئ مسلم يشهد أن لا إله إلا الله وأني رسول الله إلا بإحدى ثلاث...: والتارك لدينه المفارق للجماعة

“Lailahe illAllah’ı deyip benim de Allah’ın Rasulü olduğuma şehadet eden bir Müslüman’ın kanı, ancak üç şeyden biriyle helal olur/akıtılır: ...dinini terk edip cemaatten ayrılan kimsedir.”²⁶ Buharî rivayetinde, **والمارق من الدين التارك للجماعة** **“Dinden -mızrak gibi- ayrılan, cemaati terk eden kimsedir.”** ifadesi geçmektedir.

Ebu Hurayra'dan, Rasulullah *Sallallahu Aleyhi ve Sellem*'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir:

من خرج من الطاعة، وفارق الجماعة فمات، مات ميتة جاهلية...ومن خرج على أمتي يضرب برها وفاجرها ولا يتحاشى من مؤمنها ولا يفى لذي عهد عهده، فليس مني ولست منه

“İtaatten çıkararak, cemaatten ayrılarak ölen kimse cahiliyye ölümüyle ölmüş olur... Kim de Ümmetime karşı çıkıp Mü'minleri ayırt etmeksizin, hayırlısını ve facirini öldürür de kendisine verdiği ahdi tutmazsa, o benden değildir ve ben de ondan değilim.”²⁷

Bütün bu deliller, Müslüman'ın dinde, ahlâkta ve muamelatta iman kardeşliğine ve cemaatin/ümmetin ihtiyaçlarını tanzim eden ve onun işlerini gözetleyen siyasî sisteme/nizama bağlı olmasını şiddetle teşvik ettiğini göstermektedir.

²⁵ Muslim

²⁶ Muslim

²⁷ Muslim

Bu da, Müslümanları birbirlerine bağlayan bağın, nizamın kendisinden türediği Akide bağı olan ideolojik bağ olduğuna açık olarak delalet etmektedir.

Akla şöyle bir soru gelebilir: *Buraya kadar anlattıklarımızın kimlik konusuyla ne alakası var?* Bunun cevabı şudur: İnsanın kendi kimliğine sahip olmaya çalışması, kendisine özgü bir varlık olarak kendi benliğini idrak etmesi/anlamasına sebep olur. Bu da *kendisinin başkasıyla olan ilişki boyutunun ne olduğu* sorusunu meydana getirir. Yani bu ilişki, mutabakat ve uyum ilişkisi mi, yoksa çatışma ve kavga ilişkisi mi? Zira insan kendi benliğini akletmesi ve ferdî bir varlık olarak kendi varlığını idrak etmesi, onun sonra içgüdüsel olarak bir cemaatle/ümmelele beraber yaşamasına yol açar. İşte bu eğilimin meydana gelmesi, beraberinde *cemaatle ilgili ilişkisinin mahiyeti nasıldır*, sorusunu da akla getirir. Yani insanın fert oluşu cemaate galip mi gelir, yoksa onun fert oluşu cemaatin potasında erimesine sebebiyet mi verir?

Bu soruyu ele alan birçok beşerî felsefe ve ideolojiler, onu yanıtlamaya çalışmışlardır. Bir kısmı insanın ferdî olan dürtüsünü üstün tutarken, diğer bir kısmı da tam tersi cemaat dürtüsünü üstün tuttu. *Ferdî dürtünün üstün tutulması*, Kapitalizm'in meşhur olduğu husustur. Onun için o, ferdî olup ferdin cemaate galip geldiği ve ondan (cemaatten) ayrıldığı ideolojidir.

Cemaat dürtüsünün üstün tutulduğuna gelince; o Sosyalizm'in meşhur olduğu husustur. İşte bu yüzden fert, cemaat potasında erir ve çarkın içinde diş gibi olur.

İslâm ise; ferdin cemaat ile olan ilişkisini, çatışma ve kavga ilişkisi veya biri galip gelirken, diğeri de erir gider, şeklinde görmemektedir. Aksine onu doğal ve kaçınılmaz bir ilişki olarak kabul eder. Yani **temeli, mutabakat ve uyum, gayesi ise, tamamlama ilişkisidir**. İşte bu nedenle İslâm, *cemaate bölünmez bir bütün olarak, ferde de bu cemaatten ayrılmayan bir*

parça olarak bakmıştır. Dolayısıyla birinin diğerine galip gelmesi veya birinin erimesi ilişkisi değil, aksine **tamamlama ve uyum** ilişkisidir. Nitekim Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem bu ilişkiyi çok dakik bir vasıfla ve üstün bir tabirle nitelendirerek şöyle buyurmuştur:

المسلمون كرجل واحد، إن اشتكى عينه، اشتكى كله، و إن اشتكى رأسه، اشتكى

كله

“Müslümanlar tek bir adam gibidir. Gözü ağrıdığı zaman tümü bu ağrıyı çeker ve başı da ağrıdığı zaman tümü de bu ağrıyı çeker.”²⁸ Ve yine şöyle buyurmuştur:

إن المؤمن من أهل الإيمان بمنزلة الرأس من الجسد، يألم المؤمن لأهل الإيمان

كما يألم الجسد لما في الرأس

“İman halkına göre Mü’minin konumu, vücudun başı gibidir. Başın ağrısından dolayı vücut da ağrı çektiği gibi, Mü’min de iman halkı için ağrı çeker (ızdırıp duyar).”²⁹

Ayrıca kimliğin oluşmasını sağlayan faktörlerden bazıları, bir cemaate mensup olmaksızın tamamlanmayan faktörlerdir. Mesela; belirginlik faktörü belli bir cemaate mensup olmadan eksik olup tamamlanamaz. Çünkü *içgüdüsel olarak belli bir cemaatle yaşamaya meyleden* anlamında *toplumsal varlık* olan insanın varlığı, cemaatin varlığından ayrılmaz ve onun belirginlik özelliği, bir cemaate mensup olmadan da belirmez. Bunun örneği, Müslümanlar 20. Yüzyıl’ın ortasında, Batılı ülkelerde, kalabalık değil de tek şahıslar konumunda iken Batı, onların varlıklarını hissetmedi, belirginliklerini ve başkalarıyla farklılıklarını fark etmedi. Ancak onlar bugün Batı’nın nazarında karışık bir sorun haline geldiler. İlerleyen zamanda onların cema-

²⁸ Muslim, en-Nu’man b. Beşir’den rivayet etti

²⁹ Ahmed Sehl b. Sa’ad el-Sa’idi’den rivayet etti

atsel yapıları ortaya çıkmaya, diğerleriyle olan farklılıkları da belirginleşmeye başlamıştır.

Aynı şekilde benzerlik anlamına gelen *uyumluluk* faktörü de böyledir; bir cemaate mensup olmadan tamamlanmaz. Çünkü insan, benzeri olan bir başkasıyla yaşamaya meylederken, farklı olduğu insanla yaşamaktan da nefret eder/uzak durur. İşte bu yüzden insanın, kendisinin benzeri olmadığı, fikriyle ve duygusuyla uyum sağladığını hissetmediği bir insanla ilişki kurduğu görülmemektedir.

Bütün bunlardan dolayı bir cemaate mensup olmak, insanın kimliğinden ayrılmadığı gibi onun kimlik dinamiklerinden biridir.

Arapçanın Ehemmiyeti

Birçok araştırmacı, dili kimliğin direklerinden ve onu oluşturan temel faktörlerden biri olarak görmektedirler. Şayet kimliğin var olması ve oluşması için milliyetçi bir boyuta dayanıyorsa, bu doğrudur. Eğer fikrî bir boyuta ve itikadî bir esasa dayanıyorsa, dil, kimliği oluşturanlardan veya onun faktörlerinden değildir. Onun için Fransızca'yı konuşmayan bir Fransız'ı veya Almancayı konuşmayan bir Alman'ı düşünemeyiz. Ancak Fransızca, Almanca, vb. konuşan bir Müslüman'ı düşünebiliriz. Bugün Müslümanlar tek bir dil konuşmadıkları halde hepsi tek bir kimlik taşımaktadırlar. O da kendisiyle belirgin oldukları ve onunla övündükleri **İslâm kimliğidir**.

Dil; ister kimliği oluşturan faktörlerinden olsun veya olmasın, dilin insanların zihniyetlerini etkilemek suretiyle fertler ve cemaatler üzerinde bıraktığı tesirden dolayı ehemmiyeti herkes tarafından kabul edilmektedir. Çünkü o, hem kültürün anahtarı hem de bilgisel iletişim aracıdır.

İşte bu nedenle Allahu Teâlâ Arapçayı, Kur'an için bir dil olarak seçmiştir. Bundan dolayı da o İslâm'ın dilidir. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

“Şüphesiz Biz, onu Arapça bir Kur'an indirdik, umulur ki akledersiniz.” (Yusuf 2)

كِتَابٌ فُصِّلَتْ آيَاتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

“Bu kitap bilen kavim (toplum) için, ayetleri açıklanan kitap Arapça Kur’an’dır.” (Fussilet 3)

إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

“Gerçekten Biz onu, belki aklınızı kullanırsınız diye Arapça bir Kur’an kıldık.” (ez-Zuhruf 3)

Bu nedenle Arapça, hem önemli hem de gereklidir. Çünkü o, Kur’an okumak ve namaz kılmak suretiyle, hem Allahu Teâlâ ile olan ilişkiyi bağlayan bir araçtır, hem de Müslüman’ın İslâmî bilgi ve kaynakların definelerini açması için bir anahtar-
dır ki, onunla bu kültür definelerini açıp bakabilsin. Böylece kimliğine olan anlayışını derinleştirecek, temelini pekiştirmeye yardımcı olacak ve direklerini sağlamlaştıracak olan hususları alacaktır. Bunun için Selef-i Salih, bu dille ilgilenmiş ve onu öğrenmeye teşvik etmişlerdir.

Ubey b. Ka’b’in şöyle dediği rivayet edilmiştir:

*“Kuran’ın ezberlenmesini öğrendiğiniz gibi Arapçayı da öğrenin.”*³⁰

Ubeydullah b. Ubeyd el-Kela’i’nin şöyle dediği rivayet edilmiştir:

*“Ömer b. el-Hattab şöyle diyordu: “Kur’an’ı Arapçayla öğrenin. Çünkü O Arapçadır.”*³¹

İbni Abbas’ın şöyle dediği rivayet edilmiştir:

*“Kur’an’ın bir hususu size açık gelmiyorsa, onu anlamak için Arapça şiirine başvurun. Çünkü Arapça şiiri, Arapların divanıdır/ Arapçanın kaynağıdır.”*³²

³⁰ İbni Ebi Şeybe, el-Musannef’te rivayet etti

³¹ el-Beyhakî eş-Şi’ib’te rivayet etti

³² el-Hâkim Mustedrak’ta ve el-Beyhakî de Esmâ’da ve Sıfat’ta rivayet ettiler

Malik de şöyle dedi:

“Bana Allah’ın kitabını tefsir etmek için Arapların dilini bilmeyen bir adam getirilmesin ki, onu başkasına ibret olarak cezalandırmış olmayım.”

Bunun için Arapça, insanın öğrenmesinde serbest bırakıldığı eğitim dersi olan soyut bir şey değildir. Aksine o, dinî bir veci-bedir. Ümmet onu kaybederse günahkâr olur. Müslüman kişinin dini de onunla tamamlanır. Onda en ufak bir gevşeklik göstermek ve kıymetini düşürmek dini anlamada bir zafiyete ve çeşitli bidat ve sapıklığa yol açar. Onun için Dil Bilgisi Âlimi İbnu Cennî, el-Hasais’ta şöyle dedi -ki sözü doğrudur-:

“Şeriat halkının çoğunun, maksattan sapmasının ve ideal yoldan uzaklaşmasının sebebi, bu kerim ve şanlı dili (Arapçayı) hafife almasıdır. Oysa herkes bununla muhatap olunmuştur.”

Bu durumda Arapçanın ne kadar ehemmiyetli olduğunu ve Müslümanların da ona ne kadar ihtiyaç duyduklarını açıklayan örnekler vermemiz faydalı olacaktır.

1. Kur’an’ın Mucizevî Olması Üzerinde Durmak

Kur’an’ın hem direk şekilde gözüken asıl manaları vardır, hem de kelamın fesahatini ve belagatin kuvvetini belirleyen diziliş özellikleri ve tabir üslupları vurgulayıp bu asla tâbi olan diğer manaları vardır. Bu, diğer manaların mükemmelliğini ve üstünlüğünü ancak belagate ve Arapçaya vakıf olan kişi keşfeder. Kendiliğinden bunun gibi bir söz getirmekten aciz olduğunu da bilir. Fakat belagati olmayan veya a’cemî olan (Arap olmayan) kişi sadece kelamın direk şekilde gözüken manalarını idrak edip özel manalarının üstünlüğüne ve muhteşemliğine ancak -ayetleri- delil olarak sunarken vakıf olabilir. Sonuçta başkasının aciziyetini bildiği için kendisinin de aciz olduğunu kabul eder.

Bir Müslüman Arapçayı bilmezse, Kur'an'ı Kerim'i anlamak için akıcı olarak bildiği yabancı dilin tercümesine/mealine ihtiyaç duyacaktır. Fakat yabancı dil ne kadar üstün olursa olsun, Kur'an'ın asıl manalarından başka bir şey aktaramaz/ifade edemez. Öbür manaların aktarılması imkânsızdır. Biz bu makamda diğer dillerin kendine özgü bir belagate sahip olduğunu inkâr etmeyiz. Ancak bu belagatin Arapçanın belagatine denk geldiğini veya -bu dillerin- delaletinin Arapçanın manalarına, derin açıklamasına ve üstünlüğüne eşit olduğunu diyemeyiz. Bunun örneği Allahu Teâlâ'nın şu buyruğudur:

أَلَكُمُ الذَّكَرُ وَلَهُ الْأُنثَىٰ. تِلْكَ إِذَا قِسْمَةٌ ضِيزَىٰ

“Yoksa erkek (evlat) sizin, dişi O'nun mu? Eğer öyleyse, bu insafsızca bir taksimdir.” (en-Necm 21-22)

Ayetlerin asıl ve genel manası, taksimi adaletsizce yapılmış olmasıdır. Aşağıdaki muhtelif tercümelerin aktardığı ifadeler; Almancası; **“Verteilt ihr die Geschlechter so, da euch das männliche Geschlecht und Ihm das weibliche gehrt? Das wäre eine ungerechte Verteilung!”**, Fransızcası; **“Sera-ce à vous le garçon et à Lui la fille? Que voilà donc un partage injuste!”**, İngilizcesi; **“Is it for you the males and for Him the females? That indeed is a division most unfair!”**, Hollandacası; **“Zijn voor u de mannelijke wezens en voor Hem de vrouwelijke? Dat is dan een onrechtvaardige verdeling!”** ancak tercümeler belagatli manayı, makama/duruma göre lafızların itina ile kullanıldığını ifade eden üslubu aktaramadı. Aksine onu basit lafızlar ve üsluplarla eda etti. Bu ayetlerin belagatine vakıf olabilmek için önce ayetlerin geliş şeklini anlamamız gerek. O da şudur: Kâfir Araplar bir söz sarf ederken, ondan dolayı üç ayrı kâfirlik çeşidini işlediler.

Birincisi; yüce ilahı -Allah'ı- cisimlendirdiler. Çünkü doğum, cisimlerin özelliklerindedir.

İkincisi; *en üstün olanı kendilerine tercih ettiler. Zira onlar erkeklerin daha üstün olduğu inancına dayanarak dişileri Allah'a, erkekleri de kendilerine atfettiler/isnat ettiler.*

Üçüncüsü ise; *kendileri dişilerden nefret edip ayıplandıkları halde yüce Allah'a yakın olan melekleri dişilerle eş tuttular.*

Bundan dolayı Allahu Teâlâ “*haksızca bir taksim*”, “*zalimane bir taksim*”, “*eksik bir taksim*” veya “*adaletsizce bir taksim*” değil, قِسْمَةٌ ضَيِّزٌ “**insafsızca bir taksimdir**” ifadesini kullanmıştır. Kınayıcı ve ilginç durumda, yine ilginç ve şiddetli lafiz olan ضَيِّزٌ “*insafsızca*” ifadesini kullanmıştır. Çünkü mana bir olduğu halde bunun yerine *zalimane*, *haksızca* veya *adaletsizce* kelimelerini kullanmak durumu ifade etmez. Bu durumun manasını ve tatlılığını ancak Arap dilini kuşatan anlar ve hisseder.

2. Şeriat'ı Anlamak

Arapçaya vakıf olmadan Şeriat'ı derin olarak anlamak, Kitab'ı ve Sünnet'i anlamak, içtihat etmek ya da hükümleri istinbat etmek/çıkartmak mümkün değildir. Bunun için geçmişte ve günümüzde de âlimler Arapçanın içtihadın şartlarından biri olduğuna ittifak etmişlerdir. Buna göre Arapçayı bilmeyen bir kişi dinde içtihat yapamaz. Aynı zamanda Arapça olmadan ve onun kurallarına uymadan hiç kimse nassları yorumlayamaz.

Fakat bugün biz; Batılı ülkelerde Arapçayı bilmedikleri halde Batı'nın, “*İslâmcı düşünürlere*” diye adlandırdığı bazı kesimlerin, dinde içtihat ettiklerini iddia ettiklerini ve helal-haramda söz ettiklerini, kendisine “*klasik fıkıh*” adını verdikleri İslâm fikhını şiddetle eleştirdiklerini görmekteyiz. Bu durumdan dolayı onlar, hem nassları anlamadılar hem de âlimlerin içtihadına bakmadılar. Zira Kant'ın ‘*Bilgi Eleştirel Metodu*’nu, Jean-jacques Rousseau'nun ‘*Toplumsal Sözleşmesi*’ni ve Monte-

squieu'nun '*Kanunların Ruhu*'nu bildiği kadar, Malik'in '*Muvatta*'sını, Şafii'nin '*Risale*'sini ve Ahmed'in '*Müsned*'ini bilmeyen kimse, dinde nasıl içtihat edip fikhî eleştirebilir?!

Yine Batı'nın '*ılımlı*' diye adlandırdığı ve Batılı ülkelerde bulunan Müslümanların liderliğini üstlenmek için hazırladığı bir takım kişilerin '*Dinin değişimi*' düşüncesine davet ettiklerini de görmekteyiz. Bunlara göre bunun gerekçesi, nassları anlamamanın iki yolu olduğu iddiasıdır. Bu yollardan birincisi; "*motomot*", ikincisi ise; "*yorumlayıcı/mecazi*".

Buna göre, bu kişiler, Kur'an'ın ve Sünnet'in Batı hadaratının değerlerine ve mefhumlarına uydurulup yorumlanabileceğini görmektedir. Şer'î nassları ikiye ayıran bu anlayışın, Kur'an-ı Kerim'in kendisiyle nazil olduğu ve Nebi *Sallallahu Aleyhi ve Sellem*'in de konuştuğu Arapça ile hiç bir alakası yoktur. Bu anlayışın *birincisi; Akaid ve ibadetleri kapsayan hakiki manaya gelen kısımdır. İkincisi ise; hayat nizamlarını kapsayan ve yorumlanabilen kısımdır!*

Bizler Allahu Teâlâ'nın **كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ** "**Siyam** (oruç tutmak) **size de farz kılındı.**" (el-Bakara 183) buyruğundan orucun farziyetini anladığımız gibi, **كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ** "**Katledilenler hakkında size kısas farz kılındı.**" (el-Bakara 178) buyruğundan katilin cezalandırılarak kısasın farz olmasını de anlayabiliriz. Bu açıdan iki ayet arasında bir ifade farklılığı yoktur. Oruç, Müslüman üzerinde farz olur da fakat katilin cezası olarak katletmenin farz olmadığı nereden anlaşılıyor?! "*Bu ceza türü insanî olmayıp çağın kurallarına aykırı olduğu için kabul edilemez ve yasaktır*" denilmektedir!

Bizim böyle tasnife ihtiyacımız yoktur. Ayrıca az önce ifade edilen tevil/yorum da bize lazım değildir.

Sonuç olarak; kimliğimize olan anlayışımızın derinleşmesi, İslâm kültürü ve hadarati ile olan ilişkimizin kuvvetlenmesi için Arapça çok önemli ve zaruridir.

Kimliği Muhafaza Etmek

Sözlükte, حَفَظَ *muhafaza etti*, مُحَافَظَةً *muhafaza etmek* ve حِفْظًا *muhafaza ederek* şeklinde geçmektedir.

1- عَلَى الشَّيْءِ *bir şeyi -muhafaza etmek-, yani randımanlı ve devamlı olmaktır.*

2- عَلَيْهِ *onun üzerine -muhafaza etmek-, üzerine titremek ve korumaktır.*

3- عَنْهُ *onu/ondan -muhafaza etmek-, müdafaa etmek/savunmaktır.*

4- عَلَى الْعَهْدِ *ahitleri -muhafaza etmek-, onlara sımsıkı sarılmaktır.*

5- عَلَى شَرَفِهِ *şerefini -muhafaza etmek-, onu ayıplı şeylerden bakımlı tutmak/korumaktır.*

Buna göre *bir şeyi muhafaza etmekten* beş mana anlaşılacaktır: *Devamlılık, gözetlemek, savunmak, itisam/sımsıkı bağlanmak ve bakımlı tutmak...* İşte bu beş sözcüğün bir arada bulunması الْمُحَافَظَةَ “*muhafaza*” kelimesinin kapsamlı ve derleyici manaya sahip olmasını sağlar. Ayrıca “*kimliği muhafaza etmek*”ten murat ettiğimiz mana da budur. Zira bu beş mana bir arada bulunmadığı sürece **kapsamlı muhafaza** tamamıyla ger-

çekleşmez. Zikredilen manalardan biri ihlal edilirse/eksik olursa, muhafaza etmenin tamamlanması da söz konusu olmaz.

Kimlikte devamlı olmak; onu taşımaya devam etmek ve özen göstermektir. Çünkü insanın zatının ferdî ve cemaatsel olması sıfatıyla belli bir kimlikle gerçekleşmesi anî ve geçici değil, aksine değişikliği kabul etmeyen daimî ve süreklidir. Bu nedenle devamlılık özelliği kaybolursa kimlik de kaybolur.

Gözetlemek ise; kimlik üzerine titremek ve onun bekkiliğini yapmaktır. Yani belirginlik faktörlerinin parlaklığını bozan hususların girmesini engellemek, ondaki saflık ve arılık özelliklerinin de göz önünde bulundurulmasıdır. Mesela; 'dinin devletten ayrılması' fikri, İslâm kimliğine taban tabana zıt olan faktörlerdendir. Bu fikir İslâm Akidesi'ne isnat edilirse, onun belirginliğini bozar, saflığını ve arılığını da kirletir ve bütün kimliği ifsat eder. Batılı toplumlarda *entegre olmak/uyum sağlamak ve asimile olmak* fikirleri de böyledir. Şayet bunlara davet edilirse ve kimliğe zıtlık teşkil etmez gerekçesiyle pazarlanırsa, bütün kimliği ifsat eder. Çünkü bu şekilde, onu oluşturan unsurlarının ve belirginlik esaslarının bir kısmından taviz verilmiş olur.

Müdafaa etmek/savunmak ise; kimliği müdafaa etmek uğruna her şeyi feda etmek, onun bekası için onu ölesiye taşımaya devam etmektir. Normal olarak insan sahip olduğu pahalı, elde ettiği değerli veya inandığı yüce bir şeyi müdafaa etmek uğruna malını, canını ve emeğini de feda eder. Madem kimlik meselesi insanın sahip olduğu en değerli şey -ki onun zâtı, içeriği, kutsalları ve dini demektir-, öyleyse onu muhafaza edebilmek için müdafaa etmesi gerekir. Zira insan nasıl ki, kendi malını, çocuğunu, namusunu veya ülkesini korumak için canını feda ediyorsa, dinini, hadaratını ve kültürünü korumak için de fedakar olması gerekmiyor mu?!

Yunus b. Cubeyr'in şöyle dediği rivayet edildi:

“-Sahabe olan- Cundup b. Abdullah’ı uğurlamak için ona katıldık. Husnu’l-Mekatib adlı yere gelince ona şöyle dedik: “Bize tavsiye et!” Dedi ki: “Allah’tan korkmayı ve Kur’an’ı (ona sarılmak) tavsiye ederim. Zira O (Kur’an), gecenin karanlığı için aydınlık ve gündüzün rehberidir. Her türlü meşakkate ve fakirliğe rağmen O’nunla amel edin. Eğer bir musibetle karşı karşıya kalırsan, canından önce malını feda et. Eğer bu musibet daha büyük olursa dininden önce malını ve canını öne koy. Zira malı çalınan mahrup/yoksun olan kimse, dini çalınan kimsedir. Yine de malı gasbedilen maslup/asılarak katledilen kimse, dini çalınan kimsedir. Şüphesiz ateşe/Cehenneme düştükten sonra zenginlik olmadığı gibi, Cennete girdikten sonra da fakirlik olmayacaktır. Muhakkak ki ateşe düşen onun esiri olur ki, ondan kurtulmaz, fakir de zenginleşmez.”³³

İ’tisam ise; onun üzerine kalıp sınıksız bağlanmaktır. Bu da ancak kimliğe bağlanmak ve ona sınıksız sarılmakla gerçekleşir. İnsan ondan dolayı bir burukluk veya sıkıntı hissettiği zaman ondan vazgeçemez. Aksine; kaybolmak, şaşırıp sapmak ve zilletle düşmekten engelleyen hususun kendi kimliğine bağlanmakla olacağını düşünmesi gerekir. Zira kimlik, onun güçlü kalesidir. Sıkıntılar olduğu zaman ancak ona sığınır ve onun kurtuluş gemisidir ki, fitneler baş gösterdiğinde ona başvurur.

Bakımlı tutmaya gelince; kimliği, değişmesi ve saflığının bozulmasına neden olan her türlü yabancı unsurlardan korumak ve onun güzel surette kalmasını sağlamaktır. Ayrıca kimliğin güzel ve devamlı olmasını ve açığa vurulmasını sağlamak için taahhüt eder, kendi kendine söz verir. Zira buna göre kişi onun yenilenmesine engel olan, parlaklığını engelleyen, zayıflamasına ve sönmesine neden olan her şeyi yok etmeye çalışmalıdır. Bu nedenle zaman boyunca canlılığını ve devamlılığını

³³ Ahmed Zühed’de, Beyhakî ise Şi’ab’da rivayet ettiler

sağlayan her türlü fikirler ve hükümler getirmeli, nefislerde güçlü olmasını ve kendine yaraşır şekilde belirmesini gösteren her türlü üslup geliştirmelidir.

Müslümanların kendi kimliklerini düşünüp korumak isterken, zihinlerinde canlı olarak tutmaları gereken ve kimliğin kendisini muhafaza etmek ile alakalı olan mana işte budur.

Kimliği muhafaza etme görevinin kime verileceği meselesine gelince o; hem devlete, hem ferde ve hem de cemaate verilmiştir. Ne yazık ki şu anda Müslümanların; üzerinde Allah'ın Şeriati'nı uygulayan, İslâm ile hükmeden, onların kültürünü, hadaratını koruyan ve kimliklerini muhafaza eden devletleri bulunmamaktadır. Şu anda kurulu olan '*İslâmî devletler*' adı verilen '*karton devletçikler*'den ne umut var, ne de onlardan bir hayır gelir. Şu halde İslâm kimliğini muhafaza etmek tamamıyla fertlerin ve cemaatlerin sorumlulukları arasındadır. Ta ki Allahu Teâlâ Hilâfet'in kurulmasına izin verinceye kadar. İşte o zaman Hilâfet Devleti, bu sorumluluğun büyük bir kısmını üstlenecek, içeride ve dışarıda Müslümanların kimliğini muhafaza edecektir.

Sonuç

Bir zamanlar, *birçok kültürün*¹ bulunması düşüncesi bazı Batılı ülkelerde çok yaygındı, ona davet eden bir takım düşünür ve siyasetçiler de vardı. Bu düşünce gereğince, fertlerin ve cemaatlerin kimliğini muhafaza etmek için belli bir alan veriliyordu. Hiç bir güç kullanmaksızın ve dayatmaksızın tabii süreç olarak görülen *'kısmî entegrasyon'* a da davet ediliyordu. Ancak Alman Filozofu Jürgen Habermas'ın dediği gibi: *"Bu düşünceyi sarsan rüzgârlar esti. Artık bu mesele sadece akademisyenlerle sınırlı kalmayıp siyasetçileri ve köşe yazarlarını da ilgilendirmektedir. Zira bunların hepsi tenvirin/aydınlatmanın (enlightenment) fanatik veya aşırı İslâm'a karşı savunulması ve korunulması gereken bir kale olarak görmektedirler."*

Fransız Filozof Pascal Bruckner *"birçok kültür"* düşüncesinin hatasını; *'toplumun dağılmasına ve çeşitli değerleri kabul etmek suretiyle birbirlerinden ayrı ve birçok grupların meydana gelmesine yol açacağını'* söyleyerek haklı olduğunu savundu. Buna da *'ırkçı olmayanların ırkçılığı'* adını verdi.

Böylece Batı hadaratını savunmak, tenvirin ve yenilikçiliğin değerlerini korumak uğruna *'köktenci tenvir'* adı verilen bir akım çıktı. Buna dayanarak *"laikliği korumak"* adı altında Fransa'da *hicap/Şer'i kıyafet yasaklandı*. Alman Başbakanı An-

¹ Multi kültür

gela Merkel Avrupalıların Hristiyan değerlerini korumak adına *fanatik veya aşırı İslâmcılara ve demokrasi düşmanlarına karşı cephe almalarına* davet etti. Papa Vatikan'ı özel sekreteri George Chayferfain *'Batı'nın Müslümanlaşması'* karşısında uyararak, Avrupa kimliğine tehlike arzemesi gerekçesiyle *İslâmî değerlere karşı direnmeye* davet etti. İtalya'da da Daimi Kuzey Rabitası Partisi, ülkede çok sayıda bulunan Müslümanların *kovulmalarına, atılmalarına* davet etti. Hollanda Milletvekili Willders de İslâm'dan dönmeyen Müslümanların *sınır dışı edilmelerine* çağırıyordu.

Binaenaleyh bugün *"ya entegre ol, ya da terk et"* sözü ile temsil edilen dikte entegrasyon düşüncesi ve zorunlu asimilasyon politikası güçlü bir şekilde ortaya çıkmıştır. Bunun anlamı şudur:

"Eğer İslâm'ı terk edersen kal, eğer ona bağlı kalırsan ülkeyi terk et." Diğer taraftan Müslüman'a geriye tek seçenek kalmıştır, o da kendi özelliklerinden, hadaratından, kültür özelliklerinden yani kendi dini olan İslâm'dan vazgeçmek, onun benliğini boşaltıp yerine Batı'nın ölçü ve kanaatlerine göre başka bir kimlik doldurmaktır. Zira Batı; Müslümanların kendi nizamlarına sadece uymalarını değil, onun değer ve mefhumlarını benimseyip İslâm'dan vazgeçmelerini ister. Buna göre o; Akide, Şeriat, Hilâfet, Kur'an, Nebi *SallAllahu Aleyhi ve Sellem*, ibadet, Arapça, başörtü, nikap/peçe, çocukları sünnet ettirmek, kurban kesmek, mescitler, imamlar, okullar, bayramlar ve evlilikler gibi dinimizle alakalı olan her şeye karşı amansız bir propaganda sürdürmektedirler. Dolayısıyla ister akide, ister nizam, ister davranış, ister kültür, isterse hadarat olsun İslâm ile alakalı her şey Batılı ülkelerde yasaklanmak, tahrif etmek ve alay etmek için hedef olarak görülmektedir.

Ey Müslümanlar!

Nebi *SallAllahu Aleyhi ve Sellem* şöyle buyurmuştur:

يأتي على الناس زمان الصابر فيهم على دينه كالقابض على الجمر

“İnsanlara öyle bir zaman gelecek ki dine -bağlanmaktan dolayı- sabreden kimse kor parçasına sarılan kimse gibidir.”¹

Yine Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur:

ليغشين أمتي من بعدي فتن كقطع الليل المظلم، يصبح الرجل فيها مؤمنا ويمسي كافرا، ويمسي مؤمنا ويصبح كافرا، يبيع أقوام دينهم بعرض من الدنيا قليل

“Ümmetimin üzerine öyle fitneler çökecek ki, karanlık gecenin parçaları gibidir. Kişi Mü'min sabahlar ve kâfir akşamlar. Mü'min akşamlar ve kâfir sabahlar. Bir kısım topluluklar az bir dünya malı pahasına dinlerini satarlar.”²

İşte Batılı ülkelerde Müslümanlar olarak bizler, kimlik sıkıntısını yaşamaktayız. Acaba sabredip kor parçasına sarılacak, kimliğimize bağlanacak, onunla övünecek ve onu koruyacak mıyız? Yoksa az bir dünya malı pahasına dinimizi satacak, kimliğimizden kopup onu kaybedecek miyiz?

Ey Müslümanlar!

Şüphesiz İslâm, sahip olduğumuz en değerli şeydir. Eğer onda taviz gösterirsek kimliğimizden koparız, hem dünyayı hem de Ahiret'i kaybederiz. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

وَأْتَلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَانْسَلَخَ مِنْهَا فَاتَّبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ.
وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ إِنْ تَحْمِلُ
عَلَيْهِ يَلْهَثُ أَوْ تَتْرُكُهُ يَلْهَثُ

“Onlara, kendisine ayetlerimizi verdiğimiz kişinin haberini oku. O, bundan (ayetlerimizden) sıyrıldı-uzaklaştı, şeytan onun peşine takıldı. O da sonunda azgınlardan oldu. Şayet Biz dileseydik, onu bununla (ayetlerimizle) yükseltirdik. Ama o yere (dünyaya) çakıldı, hevasına uydu. Onun misali,

¹ Tirmizî, Enes b. Malik'ten rivayet etti

² Hâkim, ibni Ömer'den rivayet etti

üstüne varsan dilini sarkıtıp soluyan, kendi başına bıraksan (yine) dilini sarkıtıp soluyan köpeğin durumu gibidir.” (el-A'raf 175-176)

Ey Müslümanlar!

Şüphesiz İslâmî bir vecibe olarak Allahu Teâlâ'nın ipine/İslâm'a hepimizin sımsıkı sarılmasını, kimliğimizi korumak için çalışmamızı, dinimize, Akidemize, yaşam tarzımıza ve değerlerimize bağlanmamızı gerekli kılar. Siz de Allah'a yardım edin ki, Allah da size yardım etsin ve O'na verdiğiniz sözü tutun/yerine getirin ki, O da size vadettiklerini versin. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰ أَمْرِهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

“Allah, emrinde galip olandır, ancak insanların çoğu bilmezler (iman etmezler).” (Yusuf 21)